

Податковий облік цінних паперів і деривативів

ЛЮДМИЛА ДУХНОВСЬКА,
канд. екон. наук, доцент,
ТЕТЯНА РЕДЗЮК,
старший викладач,
кафедра обліку і аудиту
Національного університету
харчових технологій

У статті розглянуто особливості оподаткування операцій із цінними паперами та деривативами, наведено ознаки їх фіктивності та фіктивності суб'єктів господарювання. Досліджено зміни ставки податку на прибуток для доходів, отриманих від продажу цінних паперів і деривативів. З'ясовано порядок оформлення фінансового векселя.

Ключові слова: податковий облік, цінні папери, деривативи, акцизний податок, фінансовий вексель, фінансовий результат, емітент, корпоративні права.

Постановка проблеми

Ринок цінних паперів був і залишається важливим елементом економіки України. Умови, що склалися сьогодні, вимагають більш інтенсивного розвитку державно-правового регулювання ринку цінних паперів, яке полягає у прийнятті законів, постанов та інших нормативних актів, що регламентують ті чи інші сторони відносин, пов'язаних з обігом цінних паперів, а також у встановленні контролю за дотриманням законодавства через державні органи.

Основним завданням, яке має виконувати ринок цінних паперів, є насамперед забезпечення умов для залучення інвестицій на підприємства, доступ цих підприємств до більш дешевого, порівняно з банківськими кредитами капіталу.

З 1 січня 2013 р. набув чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо подальшого удосконалення адміністрування податків і зборів» від 06.12.2012 р. № 5519-VI (далі – *Закон 5519*), який докорінно змінив порядок оподаткування операцій із цінними паперами та деривативами. Тому дослідження цього питання є досить актуальним та заслуговує на увагу.

Виклад основного матеріалу дослідження

Відповідно до Закону № 5519 порядок оподаткування операцій із цінними паперами та деривативами (п.п. 153.8, 153.9 ПКУ) кардинально переглянуто.

Відповідно до ст. 215 ПКУ операції з відчуження цінних паперів (їх контрактна вартість) та операції з деривативами є об'єктом особливого акцизного податку за такими **ставками:**

➤ **0 %** від суми операції з продажу на фондовій біржі цінних паперів, за якими розраховують біржовий курс відповідно до вимог, встановлених

Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР), за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики;

- 0 % від суми операції з деривативами на фондовій біржі;
- 0,1 % від суми операції з продажу поза фондовою біржею цінних паперів, що перебувають у біржовому реєстрі;
- 1,5 % від суми операції з продажу цінних паперів поза фондовою біржею, що не перебувають у біржовому реєстрі;
- 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за укладений дериватив (контракт) поза фондовою біржею.

На нашу думку, ведення особливого акцизного податку на операції з відчуження цінних паперів та операцій з деривативами з точки зору теорії оподаткування не може бути акцизним податком по своїй економічній суті.

Акцизний податок – це податок на споживання окремих видів товарів (продукції), який справляється з підакцизних товарів, вичерпний перелік яких наведено у п. 215.1 ст. 215 ПКУ.

Необхідно зазначити, що до таких товарів цінні папери не відносяться. Акцизи володіють двома основними функціями: фіскальною та регулюючою, і у більшості країн регулююча функція акцизів вважається основною. Непрямі податки, до яких відносяться акцизи, мають регресивний характер і тому їх широке застосування вважається недоцільним.

Єдина спільна риса, що пов'язує особливий податок з акцизом, – це необхідність сплачувати його незалежно від наявності чи відсутності прибутку. До того ж введення такого акцизного податку не відповідає Директиві ЄС № 2008/118/ЄС. На нашу думку, особливий податок є новим і самостійним і по суті є податком на фінансові транзакції (податок Тобіна), який необхідно запроваджувати за процедурою введення нового податку в систему оподаткування та відображувати в Податковому кодексі окремим розділом.

Платниками акцизного податку на операції з відчуження цінних паперів та операції з деривативами є фізична або юридична особа – резидент або нерезидент (в тому числі їх відокремлені підрозділи), які проводять операції з деривативами або з продажу, обміну або інших способів відчуження цінних паперів.

Не є платниками особливого податку на операції з відчуження цінних паперів та операції з деривативами центральні органи виконавчої влади та їх територіальні органи, державні установи та організації – не суб'єкти підприємницької діяльності. Також не виступають платниками цього податку на операції з відчуження цінних паперів та операції з деривативами фізичні або юридичні особи – резиденти або нерезиденти (в тому числі їх відокремлені підрозділи), які проводять операції з відчуження: акцій ощадних (деPOSITНИХ) сертифікатів; акцій приватних акціонерних товариств; корпоративних прав в іншій, ніж цінні папери, формі; цінних паперів, корпоративних прав в іншій, ніж цінні папери, формі, емітованих нерезидентами.

Базою оподаткування особливого податку на операції з відчуження цінних паперів та операції з деривативами є договірна вартість цінних паперів

або деривативів, визначена у первинних бухгалтерських документах за будь-якою операцією з продажу, обміну або інших способів їх відчуження.

Об'єктами оподаткування є операції з продажу, обміну або інших способів відчуження цінних паперів, де відбувається перехід права власності на цінні папери, та операції з деривативами, крім операцій, що здійснюються на міжбанківському ринку деривативів.

При цьому підпунктами 213.2.3–213.2.7 ПКУ визначено й досить великий перелік **операцій, що не входять до об'єкта оподаткування**:

- операції з державними та муніципальними цінними паперами, цінними паперами, гарантованими державою, та цінними паперами, емітованими Національним банком України, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну фінансову політику, Державною іпотечною установою та звичайними іпотечними облігаціями, емітованими фінансовою установою, більше ніж 50 % корпоративних прав якої належать державі або державним банкам, інвестиційними сертифікатами, сертифікатами фондів операцій із нерухомістю, цільовими облігаціями підприємств, виконання зобов'язань за якими здійснюється шляхом передачі об'єкта (частини об'єкта) житлового будівництва;

- операції між емітентом та платником податку з викупу та повторного продажу за грошові кошти, розміщення, погашення, конвертації емітентом цінних паперів власного випуску, операції щодо здійснення внеску до статутного капіталу, а також операції за участю векселедавця, заставодавця та іншої особи, що видала ордерний або борговий цінний папір, із видачі та погашення цих цінних паперів;

- операції емітента цінних паперів інститутів спільного інвестування відкритого типу, а саме операції з розміщення, погашення, викупу та повторного продажу;

- операції з цінними паперами та іншими фінансовими інструментами, що здійснюються особою, яка провадить клірингову діяльність та виконує функцію центрального контрагента відповідно до вимог Закону про цінні папери, та операцій із цінними паперами та іншими фінансовими інструментами, які здійснюються особою, яка провадить клірингову діяльність, із метою забезпечення виконання зобов'язань перед учасниками клірингу;

- операції НБУ на позабіржовому ринку, пов'язані з виконанням ним своїх функцій.

Міжбанківський ринок деривативів – це сукупність відносин у сфері торгівлі деривативами між банками, між банками та їх клієнтами (у тому числі банками-нерезидентами), між банками і НБУ, а також НБУ та його клієнтами.

До бюджету особливий податок перераховує:

1. Податковий агент у разі здійснення біржових і позабіржових операцій. Таким податковим агентом призначено відповідного торговця цінними паперами (ліцензіата), включаючи банк, який здійснює такі операції на підставі договору та зобов'язаний нараховувати, утримувати та сплачувати акцизний податок до бюджету від імені та за рахунок особи з доходів, що виплачуються

такій особі, вести податковий облік, подавати податкову звітність податковим органам.

Утім ч. 8 ст. 17 Закону про цінні папери містить перелік випадків, у яких правочини щодо цінних паперів можуть здійснюватися без участі або посередництва торговця цінними паперами. Зокрема, тут йдеться про здійснення операцій щодо неемісійних цінних паперів (наприклад, векселів) або дарування цінних паперів. У таких випадках відповідальна за внесення особливого податку особа відсутня, і жодна копійка до бюджету не надійде.

2. Податковий агент при розміщенні, погашенні, викупі, повторному продажі ЦП інститутів спільного інвестування відкритого типу. Такою особою є емітент. Однак у ст. 213 ПКУ зазначені операції емітента вилучили з об'єкта обкладення особливим податком. Отже, операції із ЦП інститутів спільного інвестування відкритого типу взагалі не поповнять державну скарбницю.

Датою виникнення податкових зобов'язань є дата отримання доходу від операцій із продажу, обміну чи інших способів відчуження цінних паперів та деривативів. Податковий період – квартал. Податок сплачується до бюджету протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку, передбаченого для подання декларації.

3. Кожна сторона деривативу (контракту). Строк сплати податку – не пізніше дати виконання контракту (п. 219.3 ПКУ).

Базовим податковим періодом для складання та подання звітності з акцизного податку на цінні папери визначено календарний квартал.

Облік фінансових результатів від операцій із цінними паперами та деривативами до 2013 р. здійснювали окремо від обліку інших доходів і витрат у розрізі окремих видів цінних паперів (акції, облігації, векселі, іпотечні сертифікати, сертифікати фондів операцій із нерухомістю, інші цінні папери).

Схема оподаткування операцій із цінними паперами була такою:

- ◆ доходи, отримані (нараховані) протягом звітного періоду від продажу ЦП певного виду, обліковували як окремі ціннопаперові доходи;

- ◆ витрати, понесені (нараховані) протягом звітного періоду на придбання цінних паперів певного виду, обліковували як окремі ціннопаперові витрати;

- ◆ якщо різниця між цими двома показниками (окремо за кожним видом цінних паперів) була позитивною, то надлишок ціннопаперових доходів (прибуток) включався до інших доходів платника податку, тобто збільшував його оподатковуваний прибуток;

- ◆ якщо різниця між цими двома показниками (за кожним видом цінних паперів) була від'ємною, то надлишок ціннопаперових витрат (збиток) до витрат не включався й залишався, поки не було отримано ціннопаперових доходів за відповідним видом цінних паперів у майбутньому.

Потрібно зазначити, що загалом в оподаткуванні ціннопаперових операцій не діяв загальний принцип відповідності витрат і доходів, за яким витрати визнають у тому звітному періоді, у якому визнано доходи за цими операціями.

Фінансовий результат після внесення змін до ПКУ визначають за

кожною окремою операцією з відчуження цінних паперів як різницю між доходом від такого відчуження та сумою витрат на придбання таких цінних паперів. При цьому дохід платника податку від продажу, обміну або інших способів відчуження цінних паперів визнають на дату переходу покупцеві права власності на такі цінні папери.

Витрати на придбання цінних паперів не беруть участі у виокремленому податковому обліку, доти поки не будуть продані. В результаті суму відсотків за цінними паперами, придбанними з метою їх продажу або утримання до дати погашення, включають до складу доходів за правилами, визначеними положеннями бухгалтерського обліку.

Прибуток чи збиток операцій з торгівлі борговими цінними паперами визначається особливим чином, а саме: сума доходу від відчуження зменшується на суму нарахованих, але не отриманих відсотків, та сума витрат з придбання таких цінних паперів зменшується на суму сплачених відсотків продавцю, нарахованих згідно з умовами випуску таких цінних паперів.

На сьогодні з метою оподаткування цінні папери поділяють на дві групи: ті, що перебувають в обігу на фондовій біржі, та ті, що не перебувають в обігу на фондовій біржі. І подальша доля фінансового результату за кожною операцією залежить від того, до якої з двох означених груп належить конкретний цінний папір (пп. 153.8.2 та пп. 153.8.3 ПКУ).

На нашу думку, таке розмежування є недоцільним, оскільки частина цінних паперів взагалі не може обертатися на фондових біржах (наприклад, акції приватних акціонерних товариств, цінні папери, випущені у документарній формі, тощо).

Цінні папери визнаються такими, що перебувають в обігу на фондовій біржі, за одночасного дотримання таких умов:

а) цінні папери допущені до обігу хоча б на одній фондовій біржі. При цьому перелік іноземних фондових бірж визначає НКЦПФР;

б) ціни цінних паперів (біржовий курс) на українських фондових біржах розраховують відповідно до вимог, встановлених НКЦПФР;

в) інформацію про ціни (біржовий курс, останню поточну ціну цінного папера, або результати котирування) цінних паперів обов'язково розміщують на веб-сайті фондової біржі та у загальнодоступній інформаційній базі даних НКЦПФР, а також її можна публікувати в засобах масової інформації (зокрема, електронних), вона може бути надана фондовою біржею будь-якій зацікавленій особі протягом трьох років після дати здійснення операцій з такими цінними паперами.

При існуванні в Україні 10 фондових бірж з різними вимогами до цінних паперів, які обертаються на них, факт перебування цінних паперів в їх біржових списках жодним чином не підтверджує якості цих цінних паперів. Зрозуміло, що такий підхід стимулюватиме біржі включати до біржових списків якомога більше цінних паперів, незважаючи на їх якість. Крім того, фактична доходність з деяких операцій з цінними паперами буде не конкурентна з іншими джерелами доходів. Отже, інвестору доцільно обрати депозитний вклад банку, ніж депозитний сертифікат банку, за яким потрібно буде ще додатково

сплатити відсотки акцизного податку на операції з відчуження цінних паперів.

Фактична ставка акцизного податку на операції з відчуження цінних паперів для інвесторів – фізичних осіб складатиме три відсотки, оскільки, по-перше, більша частина цінних паперів, які придбаваються-продаються серед фізичних осіб (у тому числі отриманих у процесі приватизації) не обертаються на фондових біржах; по-друге, фізичні особи не мають прямого доступу до біржової торгівлі, отже їм нав'язується послуга фінансових посередників – торговців цінними паперами (що суперечить Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», який визначає право фізичної особи здійснювати у визначених випадках операції з цінними паперами без посередника).

Слід зауважити, що ПКУ не ставить вимог до біржових цінних паперів, які можуть купуватися чи продаватися саме на біржах. Для оподаткування важливо лише, щоб відповідні цінні папери мали статус біржових (пп. 153.8.2 ПКУ), а конкретний правочин з їх купівлі-продажу може відбуватися й поза межами біржі.

Платник податку визначає фінансовий результат за операціями з цінними паперами, що перебувають в обігу на фондовій біржі, окремо від фінансового результату за операціями з цінними паперами, що не перебувають в обігу на фондовій біржі.

Доходи, отримані від операцій з цінними паперами, що перебувають в обігу на фондовій біржі, не можуть бути зменшені на видатки або збитки від операцій з цінними паперами, що не перебувають в обігу на фондовій біржі, і навпаки.

Остаточний фінансовий результат за біржовими цінними паперами обчислюють як різницю між сумою всіх окремих прибутків від операцій із цінних паперів та сумою всіх окремих збитків від таких операцій, незважаючи на те, до яких саме видів належать ті чи інші біржові цінні папери. У разі виникнення позитивної різниці, остаточний фінансовий результат (суму перевищення) обкладають податком на прибуток за спеціальною «ціннопаперовою» ставкою 10% (п. 151.4 ПКУ). Від'ємний фінансовий результат переносять у зменшення загального фінансового результату за операціями з біржовими цінними паперами у наступних звітних періодах до повного погашення.

Отже, операції з цінними паперами, що перебувають в обігу на фондовій біржі, для юридичних осіб підлягатимуть оподаткуванню двічі – акцизним податком на операції з відчуження цінних паперів і податком на прибуток за такими операціями.

Необхідно зазначити, що первинними документами для підтвердження доходів і витрат за операціями з цінними паперами та деривативами (похідними інструментами), що перебувають в обігу на фондовій біржі, можуть бути оригінали біржового звіту за звітний період (для торговців цінними паперами), торгові звіти, які формують на основі біржових звітів і договорів з торговцями (для платників податку і клієнтів торговців цінними паперами).

За небіржовими цінними паперами остаточний фінансовий результат обчислюють аналогічно, але з двома суттєвими відмінностями.

По-перше, підрахунок фінансовий результатів у цій групі, очевидно, відбуватиметься в розрізі видів цінних паперів. Тобто за кожним видом небіржових цінних паперів позитивний результат оподатковують за ставкою 10% (п. 151.4 ПКУ), а від'ємний – переносять на майбутнє.

По-друге, такі збитки за небіржовими цінними паперами переносять не до повного погашення, а лише на 1095 днів, наступних за звітним періодом виникнення від'ємного значення фінансового результату.

Виходячи із викладеного, фактично ми маємо новий податок, який відрізняється від звичайного податку на прибуток майже всім: об'єктом оподаткування, базою, порядком розрахунку та ставкою (10% від бази! – п. 151.4 ПКУ).

Фінансовий результат від операцій із продажу та інших способів відчуження неціннопаперових корпоративних прав, акцій приватних акціонерних товариств та цінних паперів, емітованих нерезидентами, розраховують як різницю між доходом від такого відчуження та сумою витрат у зв'язку з придбанням таких цінних паперів та неціннопаперових корпоративних прав. Отриманий від таких операцій прибуток включають до складу доходів, а збиток – до складу витрат, які враховують при визначенні об'єкта оподаткування.

Оподаткування операцій із торгівлі цінними паперами не поширюється на платників податків – емітентів цінних паперів за операціями з розміщення, погашення, викупу, конвертації та повторного їх продажу, а також на векселедавців, заставодавців та інших осіб, що видали ордерний або борговий цінний папір, при видачі та погашенні даних цінних паперів.

Фінансовий результат за операціями РЕПО та з деривативами (похідними інструментами) визначають за правилами П(С)БО та оподатковують у загальному порядку. Якщо платник податку не виконав зобов'язання щодо зворотного продажу (купівлі) цінних паперів у встановлений договором РЕПО строк, таку операція оподатковують у порядку, встановленому п. 153.8 ПКУ, тобто як операцію з відчуження цінних паперів.

Фінансовий вексель – це цінний папір, що посвідчує зобов'язання банківської установи, у тому числі центрального органу виконавчої влади, який випускається в бездокументарній формі з метою оформлення наявної заборгованості, у тому числі Державного бюджету України.

До фінансових векселів належать казначейський фінансовий вексель та банківський фінансовий вексель. Порядок випуску, обігу, погашення та стягнення за фінансовими векселями затверджують:

➤ Кабінет Міністрів України – для векселів, які випускає центральний орган виконавчої влади, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів (*казначейський фінансовий вексель*);

➤ Національний банк України – для векселів, що емітуються банківськими установами (*банківський фінансовий вексель*).

Оформлення (випуск) казначейського фінансового векселя прирівнюється до видачі платнику податку суми бюджетного відшкодування, у тому числі автоматичного, перерахуванням коштів з бюджетного рахунку на поточний

рахунок платника податків. Пред'явлення фінансового векселя органу державної казначейської служби прирівнюється до сплати узгодженого грошового зобов'язання. При цьому казначейські фінансові векселі не можуть бути пред'явлені до закінчення терміну їх погашення.

На сьогодні бюджетне відшкодування ПДВ може бути одержано як в грошовій формі, так і в формі казначейського фінансового векселя. Вексель надають протягом п'яти операційних днів після отримання висновку органу державної податкової служби щодо правомірності бюджетного відшкодування або протягом трьох операційних днів, якщо відшкодування автоматичне.

Особливу увагу слід приділити **«ознакам фіктивності»** емітента цінних паперів. Відповідно до пп. 153.8.4 ПКУ встановлено таку норму: «Якщо платником податку здійснені витрати, пов'язані з придбанням цінних паперів або деривативів емітента, інформація щодо якого містилася на дату вчинення правочину в переліку емітентів, що мають ознаки фіктивності (перелік оприлюднюється Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку), такі витрати не враховуються при визначенні фінансового результату за операціями з цінними паперами або деривативами». З її змісту випливає, що статус емітента має значення лише на дату вчинення правочину (придбання) щодо емітованих ним цінних паперів. Проте до наведеного переліку можуть потрапити й цілком реальні, не фіктивні емітенти, а лише ті, що «мають ознаки фіктивності». І пізніше ці ознаки можуть зникнути, а самого емітента буде виключено із переліку. Однак при буквальному прочитанні процитованої норми навіть виключення в майбутньому емітента з переліку (тобто офіційне визнання його «нормальним») не дає підстав для поновлення витрат у покупця.

НКЦПФР наділено повноваженнями встановлювати ознаки фіктивності емітента та вирішувати питання про включення емітента до списку тих, що мають такі ознаки.

Розглянемо загальні ознаки фіктивності суб'єктів господарювання та ознаки фіктивності цінних паперів і деривативів:

- суб'єкт зареєстровано (перереєстровано) на недійсні (утрачені, загублені) та підроблені документи або не зареєстровано в державних органах, якщо обов'язок реєстрації передбачено законодавством;
- суб'єкт зареєстровано (перереєстровано) в органах держреєстрації на фізичну особу з подальшою передачею (оформленням) у володіння чи управління підставним (неіснуючим), померлим, безвісти зниклим особам або таким особам, що не мали наміру провадити фінансово-господарську діяльність або реалізовувати повноваження;
- суб'єкт зареєстровано (перереєстровано) та впроваджено фінансово-господарську діяльність без відома та згоди його засновників та призначених у законному порядку керівників;
- встановлено факт відсутності за місцезнаходженням;
- не розкрито регулярної інформації відповідно до законодавства;
- відсутні чисті доходи згідно зі звітом про фінансові результати, поданим до НКЦПФР станом на кінець звітного періоду;

- кількість працівників на кінець звітної періоду становить менше двох осіб та/або середньомісячні витрати на оплату праці менше двократного мінімального розміру заробітної плати, установленого законодавством;
- відсутність бухгалтера або бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером станом на кінець звітної періоду.

Від'ємний фінансовий результат виокремленого обліку операцій з цінними паперами, за винятком вартості придбання таких цінних паперів, сформованої станом на 1 січня 2013 р., не враховується при визначенні фінансового результату наступних періодів. Вартість придбання цінних паперів, придбаних до 1 січня 2013 р., враховується при їх подальшому відчуженні в повному обсязі.

Висновки

Вивчення змін, що відбулися в податковому законодавстві з 1 січня 2013 р. щодо оподаткування операцій із цінними паперами та деривативами, можуть призвести до випадків несплати податкових платежів, зростання витратомісткості виробництва, стрибка цін на кінцеву продукцію, збільшення контрабанди й інших проблем функціонування суб'єктів господарювання різних галузей та сфер діяльності.

Крім того, в найближчій перспективі може бути згортання вторинного ринку цінних паперів (як ринку облігацій внутрішньої державної позики, так і корпоративних цінних паперів) за рахунок штучного заниження витрат на придбання цінних паперів, що робить недоцільним їх продаж великим інвесторам. Слід очікувати також різкого скорочення обсягів біржової торгівлі цінними паперами і фактичного зникнення біржових цін на більшість цінних паперів вітчизняних емітентів, внаслідок чого посиляться маніпулювання ринком при його мінімальних об'ємах.

Падіння вартості активів інституційних інвесторів (інститутів спільного інвестування і недержавних пенсійних фондів), а також активів комерційних банків у зв'язку з відсутністю ринкових цін на більшість активів у цінних паперах збільшить можливості для маніпулювання вартістю заощаджень громадян та вкладів інвесторів – юридичних осіб (резидентів і нерезидентів). Ці обставини також можуть негативно відбитися на накопичувальній складовій пенсійної системи, що призведе до дискредитації пенсійної реформи.

Оскільки запропонована норма веде до суттєвих збитків як внутрішніх, так і іноземних інвесторів у цінні папери, наслідком цих дій буде припинення інвестування нових коштів у цінні папери (як державні, так і корпоративні), скорочення притоку іноземних інвестицій, погіршення платіжного балансу України та зниження інвестиційних рейтингів України. Для покращення функціонування ринку цінних паперів пропонуємо діючий з 01.01.2013 р. акцизний податок ввести за процедурою нового особливого податку в систему оподаткування та відображувати в Податковому кодексі окремим розділом.

Використанні джерела

1. *Про внесення* змін до Податкового кодексу України щодо подальшого удосконалення адміністрування податків і зборів: Закон України від 06.12.2012 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5519-17>

2. Про внесення змін до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» щодо розкриття інформації на фондовому ринку: Закон України від 21.04.2011 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>

3. **Податковий** кодекс України, ВРУ, редакція від 03.02.2013 р. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

4. **Про встановлення** ознак фіктивності цінних паперів та деривативів: рішення ДКЦПФР від 22.12.2010 р. № 1942. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0268-11>

В статье рассмотрены особенности налогообложения операций с ценными бумагами и деривативами, приведены признаки их фиктивности и фиктивности субъектов. Исследованы изменения ставки налога на прибыль для доходов, полученных от продажи ценных бумаг и деривативов. Выяснен порядок оформления финансового векселя.

Ключевые слова: *налоговый учет, ценные бумаги, деривативы, акцизный налог, финансовый вексель, финансовый результат, эмитент, корпоративные права.*

The article describes the features of taxation of transactions with securities and derivatives, are the signs of their fictitious and fictitious entities. The changes tax rate for income derived from the sale of securities and derivatives It was found procedures for processing financial bill.

Keywords: *tax accounting, securities, derivatives, excise tax, finance bill, financial result, the issuer, corporate law.*